Osaajat ja laatu ratkaisevat

Pääviestimme TKI-lakiin ja rahoitussuunnitelmaan

Eduskunta, valtiovarainvaliokunta 15.11.2022

Puheenjohtaja Jukka Kola
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry

unifi

1. TKI-toiminnassa tulee panostaa osaaviin ihmisiin, korkeaan tieteelliseen laatuun ja vaikuttavuuteen

Lain perusteluissa on esitetty parlamentaarisen TKI-ryhmän tärkeät periaatteet, keskeisimpinä kunnianhimon nostaminen ja pitkäjänteisyys. TKI-toiminnassa tulee panostaa korkeaan tieteelliseen laatuun ja vaikuttavuuteen. Kansainvälisesti korkeatasoiset tutkimusryhmät, tutkimusinfrastruktuurit sekä huomionarvoiset ekosysteemit houkuttelevat osaajia ja merkittäviä yksityisiä investointeja.

- ➔ **Jotta TKI-tavoitteet toteutusivat, arviolta yli puolet panostuksista on kohdennettava osaaviin ihmisiin**. Myös TKI-henkilöstön koulutustasoa on nostettava. Erityisesti tutkijakoulutettuja tarvitaan lisää. Vuosikymmenen loppua kohden tarvitsemme arviolta satoja, jopa tuhat uutta tohtoria vuodessa yhä vaativampaan TKI-työhön sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Tämä edellyttää aktiivista rekrytointia ja tohtorikoulutuksen lisäämistä. **Tohtorikoulutuksen lisääminen edellyttää yliopistojen perusrahoituksen nostamista.**

- ➔ TKI-panostukset tulee kohdentaa siten, että saavutetaan suurin vipuvaikutus: **osaajat, kansainvälisesti korkeatasoinen uutta luova tutkimus, vaikuttavat osaamiskeskittymät, yritysten ja tutkijoiden aidot yhteishankkeet.** Panostamalla uutta luovaan tutkimukseen ja korkeimpaan laatuun saavutetaan aidosti uusia innovaatioita pelkän inkrementaalisen kehittämistyön sijaan.

unifi

2. TKI-lain toimeenpano tarvitsee laadukkaan, pitkäjänteisen rahoitussuunnitelman

Lain toimeenpanoa tukevan rahoitussuunnitelman laatimisella ja seurannalla on iso rooli. Kiitämme, että rahoitussuunnitelma onkin lain valmistelussa esitetty suurella painoarvolla.

- ➔ Rahoitussuunnitelman tulee seurata parlamentaarisen TKI-ryhmän linjauksia ja ohjata toimintaa pitkäjänteisesti yli vaalikausien. Suunnitelman laatimisen, toimeenpanon ja seurannan prosessit tarvitsevat edelleen konkretisointia. Hallinnonalojen välinen yhteistyö on tärkeää.
- ➔ Lain perusteluissa on esitetty myös seuranta. **Unifi esittää tutkimus- ja innovaationeuvoston (TIN) tehtäväksi tiede- ja innovaatiopoliittisen selonteon laatimisen sekä TKI-tavoitteiden toteutumisen seuraamisen ja raportoinnin eduskunnalle** (ja sen parlamentaariselle TKI-ryhmälle).

3. Julkisen rahoituksen ja yksityisen rahoituksen kerryttäminen tulee tehdä kestävästi

Unifi kiittää, että laissa pyritään pitkäjänteisyyteen ja minimoidaan suhdannevaihtelujen merkitystä TKI-panostusten määräytymisessä.

- ➔ Laki antaa edelleen mahdollisuudet leikata TKI-panostuksia tai kohdentaa niitä uudelleen, mikäli yksityistä sektoria ei saada toivotulla vauhdilla mukaan. Tällaisessa tilanteessa resurssien uudelleen kohdistaminen olisi leikkaamista parempi keino. **Mahdollinen rahoituksen uudelleensuuntaaminen tulee tapahtua siten, että rahoitusta edelleen kohdistetaan sekä yksityisen että julkisen sektorin toimintaan.**

- ➔ Katsomme, että suurin vipuvaikutus syntyy, kun panostetaan osaajiin, houkutteleviin tutkimusinfrastruktuureihin, kansainvälisesti korkeatasoisen tutkimukseen ja yliopistojen ympärille syntyviin, vaikuttaviin osaamiskeskittymiin sekä yritysten ja tutkijoiden yhteishankkeisiin